

21. Христианство : Энциклопед. словарь : в 3 т. / [гл. ред. С. С. Аверинцев]. – Т. 3. – М. : Большая Российская энциклопедия, 1993. – 783 с.
22. Шиповских М. В. Перевод прагматических компонентов протестантской проповеди (на материале английского и русского языков) : дисс. ... канд. филол. наук : спец. 10.02.20 Сравнительно-историческое, типологическое и сопоставительное языкознание / Мария Валентиновна Шиповских. – М., 2006. – 345 с.
23. Языкознание. Большой энциклопедический словарь / [гл. ред. В. Н. Ярцева]. – М. : Большая Российская энциклопедия, 1998. – 685 с.

Крокис А. М. Прагматика религиозных текстов.

В статье рассматриваются прагматические особенности религиозных текстов. Прагматический подход исследования религиозной коммуникации, по мнению автора, осуществляется путем анализа таких аспектов, как проявление фактора Божественного в языковых средствах, характеристика адресанта и адресата, их ролевых функций и взаимодействия в тексте, речевая реализация религиозного общения, а именно, анализ гомилии как жанра.

Ключевые слова: прагматика, религиозный текст, иллокуция, перлокуция, жанр.

Krokis A. M. Pragmatics of religious texts.

The pragmatic features of religious texts are examined in the article. Pragmatic approach in research of religious communication, in author's opinion, consists in the analysis of such aspects: 1) a display of Divine factor in language means; 2) description of addresser and addressee, their interaction in text; 3) speech realization of religious communication, namely, analysis of homily genre.

Keywords: pragmatics, religious text, illocution, perlocution, genre.

Кузнєцова О. О.

**Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана**

ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНІЙ МОВІ У ВНЗ НЕФІЛОЛОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ

У статті розглядається методика використання особистісно-орієнтованого підходу в процесі навчання іноземній мові у ВНЗ нефілологічного профілю та впровадження активних методів навчання.

Ключові слова: інновації в освіті, особистісно-орієнтований підхід, методи і форми, компетенція, стратегія.

Постановка проблеми. На сьогоднішній день в Україні існує потреба суспільства в спеціалістах різних профілів, які добре володіють іноземною мовою, а також зростає зацікавленість самих студентів в отриманні якісної підготовки з іноземних мов. Проте, залишається фактом, що за роки навчання у ВНЗ нефілологічного профілю у значної кількості студентів не вдається сформувати вміння і навички мовного спілкування. Тому слід шукати і втілювати нові форми і методи роботи у викладанні іноземних мов у вищих навчальних закладах.

Актуальність нашого дослідження визначається посиленням уваги до всіх видів освіти, яка розглядається як найважливіший фактор соціального та економічного прогресу в сучасних умовах. Причина полягає в тому, що основною цінністю і капіталом сучасного суспільства стає людина, здатна до пошуку і засвоєння нових знань, до прийняття нестандартних рішень.

Цей фактор сприяє виробленню і становленню нової парадигми освіти, націленої на формування не “людини заради виробництва”, а “людини серед людей”, тобто особистості, яка зможе безболісно функціонувати в полікультурному світі. Зміна освітньої парадигми, розвиток нової педагогіки, нових педагогічних технологій відбувається при орієнтації на розвиток нового типу освіти – інноваційного.

Головна мета інноваційної освіти полягає в розвитку особистісного потенціалу тих, хто навчається, в адаптації освітнього процесу до вимог і потреб особистості, в орієнтації навчання на забезпечення можливостей її саморозкриття.

Таким чином, одним із найважливіших методів сучасної інноваційної освіти стає особистісно-орієнтований підхід до вивчення іноземної мови у вищих навчальних закладах немовного профілю. Він застосовується для рішення проблемних ситуацій з метою забезпечення оптимізації навчального процесу, а також організації сприятливих умов для засвоєння матеріалу і для підвищення якості освіти.

Ідея особистісно-орієнтованої педагогічної освіти тільки починає визначатися на двох рівнях: повсякденному і науковому. На повсякденному рівні викладачі ВНЗ зараз намагаються втілити ідеї: поваги до особистості студента і визнання її унікальності; діалогічного характеру лекцій і практичних занять; співробітництва і співтворчості як у навчальному процесі, так і в науково-експериментальній роботі, використовуючи методи і прийоми часткової індивідуалізації навчання.

Аналіз останніх досліджень. Проблема необхідності особистісного підходу в процесі навчання розглядалася і розглядається багатьма поколіннями науковців. Прихильники особистісно-орієнтованого підходу Л. С. Виготський, Ж. Піаже, В. О. Сухомлинський, І. С. Кон, Є. І. Пассов, Б. О. Федоришин, І. Д. Бех, В. В. Рибалка, І. С. Якиманська, У. П. Шубін та багато інших доводять важливість осмислення особистісно-орієнтованого підходу в навчанні з психологічної, соціально-педагогічної та дидактичної точки зору. Протягом останніх років слід відмітити зростаючий інтерес до втілення особистісно-орієнтованого підходу у ВНЗ таких вчених, як С. Г. Тер-Мінасова, Г. А. Китайгородська, О. Б. Тарнопольський та інших.

Мета статті полягає у розкритті сутності особистісно-орієнтованого підходу в навчанні іноземній мові та визначенні актуальності впровадження його в навчальний процес у немовних вищих навчальних закладах з метою удосконалення іноземної мови конкурентоспроможних майбутніх фахівців.

Виклад основного матеріалу. Сучасні тенденції вищої освіти висувають нові вимоги до професійної підготовки студентів (майбутніх спеціалістів) та їх особистісних якостей. Основними є глибокі професійні знання та вміння, здатність до гнучкого їх застосування, ініціативність, комунікабельність, творча активність, готовність до безперервного саморозвитку.

Конкурентоспроможність сучасного фахівця визначається не тільки його високою кваліфікацією у професійній сфері, а й готовністю і здатністю вирішувати професійні задачі в умовах іншомовної комунікації. Стандарт вищої професійної освіти передбачає чітку професійну специфіку при вивченні іноземної мови, його націленість на реалізацію задач майбутньої професійної діяльності випускників. Таким чином навчальний предмет “іноземна мова”, який є міждисциплінарним предметом за своїм змістом, сприяє розширенню освітнього світогляду студентів, їх соціалізації як

майбутніх фахівців, підготовки до життя в умовах глобальних змін полікультурного світу.

Ми розглядаємо іноземну мову як засіб формування професійної направленості майбутнього фахівця. Дослідниця Є. В. Рощина підкреслює, що при вивченні професійно-орієнтованого мовного матеріалу встановлюється двосторонній зв'язок між прагненням студента набути спеціальні знання та успішністю опанування мовою. [4, с. 4].

Іноземна мова є ефективним засобом професійної і соціальної орієнтації в немовному ВНЗ. Освіта студентів засобами іноземної мови передбачає усвідомлення сутності мовних явищ, співставлення мови, яка вивчається, з рідною. Вона також сприяє вихованню особистих якостей таких, як самостійність, наполегливість, працездатність, уважність. Знання іноземної мови дає безперечну перевагу в отриманні престижної роботи, яка потребує вільного володіння однією або декількома іноземними мовами.

У зв'язку з цим виникає пряма необхідність у вдосконаленні вивчення іноземних мов у ВНЗ.

Під час навчання іноземній мові перевага надається тим методикам, які володіють розвиваючим потенціалом. Для успішної реалізації цього потенціалу необхідно дотримуватися наступних умов:

1. Чітке формулювання цілей іншомовної діяльності на кожному етапі навчання.
2. Соціальна і професійна спрямованість цієї діяльності.
3. Задоволеність тих, хто навчається, при вирішенні окремих і загальних задач.
4. Ініціативність студентів.
5. Формування у них вміння творчо підходити до вирішення окремих задач.
6. Сприятливий психологічний клімат у навчальному колективі.

Предмет "іноземна мова" має ряд особливостей. Специфіка предмету визначається напрямком оволодіння іноземною мовою. Важливим є не тільки кінцевий результат (знання піддаються змінам, старіють), а й сам процес набування знань. Потрібно навчити студентів самостійно здобувати необхідну інформацію, адаптуватися у життєвих ситуаціях і приймати рішення, критично мислити. Саме це є основними завданнями для викладача іноземної мови. Особистісно-орієнтований підхід (його можна назвати розвиваючим, гуманістичним) здатний вирішити вищезазначені проблеми. У межах сучасного особистісно-орієнтованого підходу піднімається проблема внутрішніх резервів людини, які склалися до моменту початку вивчення іноземної мови, до яких відносяться: комунікативні, емоційні і вольові якості, самооцінка особистості. Рівень сформованості справжніх якостей сприяє легкості та швидкості засвоєння іноземної мови, антиципації за ступенем складності для суб'єкта, відображенню через суб'єктивну оцінку спроможності вивчення іноземної мови.

Ми наголошуємо, що підхід до навчання – це реалізація провідної домінуючої ідеї навчання на практиці у вигляді певної стратегії, складовою якої є той чи інший метод навчання. [2, с. 125]. Як вище було зазначено, адаптація навчального процесу до вимог і потреб особистості можлива при реалізації особистісно-орієнтованого підходу до навчання, у тому числі у ВНЗ нефілологічного профілю.

Цьому підходу притаманні наступні особливості:

- ✓ врахування вікових особливостей, інтересів, можливостей, потреб студентів;
- ✓ опора на принципи диференціації та індивідуалізації навчання;
- ✓ постановка студентів у ситуацію вибору;
- ✓ використання навчального матеріалу, форм роботи, у тому числі при різнорівневому навчанні, які включають студентів у процес цілепокладання, визначення того, якого рівня знань і вмінь необхідно набути на певному етапі навчання.
- ✓ врахування професійної спрямованості студентів.
- ✓ формулювання вимог до рівня підготовленості студентів в оволодінні виділеними сучасними компетенціями (такими як лінгвістична, соціолінгвістична, прагматична, формально-логічна, психологічна, предметна), враховуючи інтегративну і комунікативну цілі навчання, при яких діяльна складова домінує над знаннєвою.

Існує думка, що вивчення іноземної мови краще дається у шкільний період. Проте слід відмітити, що ця думка є неоднозначною.

Протягом багатьох років вітчизняні та іноземні методисти-дослідники приділяли велику увагу у своїх роботах значенню логічного мислення дорослих, а також деяким іншим особливостям, пов'язаним з їх життєвим досвідом.

Так Карл Нейз декілька десятків років тому, проводячи порівняльну характеристику здатності до вивчення іноземної мови дітей та дорослих, вказував: "Дорослі володіють здібністю до логічного мислення і міркування у значно більшій мірі, ніж діти. Діти не люблять багато заучувати ... їх розум, перш за все, потребує швидких успіхів" [5, с. 17]. Карл Нейз після проведених досліджень велике значення надає зрілості розуму дорослих, які навчаються, їх життєвому досвіду і тій обставині, що дорослий береться за навчання добровільно. Він підкреслює, що в процесі навчання необхідно враховувати життєвий досвід студента, який підвищує його вимоги до процесу оволодіння мовою. Дитина зобов'язана ходити до школи... І якщо постановка справи цікава і правильна з точки зору завдань освіти, тоді результати в дорослих виявляться набагато швидше, ніж у дітей [5, с. 17].

Процес сприйняття знань у дорослих інший, ніж у дітей. У них є зрілість розуму, життєвий досвід, сила волі, наполегливість, здатність до міркування, уміння правильно розбиратися у практичних питаннях, до того ж вони володіють мовними навичками. У дитини існують певні переваги в сприйнятті знань. Відносно іноземної мови дослідниками встановлено, що ці переваги полягають у здатності чуйно сприймати на слух іноземне мовлення й у схильності до імітації. У підлітків і дорослих деякі з перерахованих вище властивостей значно слабші, проте це компенсується організованим запам'ятовуванням і вольовими зусиллями.

Л. С. Виготський зазначав, що засвоєння іноземної мови йде шляхом, протилежним тому, яким іде розвиток рідної мови. Дитина засвоює рідну мову несвідомо та ненавмисно, а іноземну – починаючи з усвідомлення і навмисності. Можна зробити висновок, що розвиток рідної мови йде знизу до верху, а іноземної – зверху до низу [1, с. 85].

Таким чином, позитивний вплив іншомовних компетенцій у студентів, на відміну від школярів полягає у тому, що дорослі учні, як правило, серйозніше ставляться до навчання і мають більшу мотивацію. Вони розуміють, що їм доведеться стикатися з іноземними мовами на практиці, наприклад, в процесі роботи при читанні і складанні

офіційних документів іноземною мовою, під час подорожей, при спілкуванні з іноземними партнерами. У той час як діти чекають легких та швидких успіхів, але зіткнувшись з реальністю, часто, будучи нетерплячими в силу своїх вікових особливостей, втрачають внутрішні мотиви до вивчення іноземної мови.

За рахунок більш розвинутого мислення дорослих, які навчаються, робота викладача ВНЗ, на відміну від шкільного вчителя, частково полегшується, завдяки здатності студентів співставляти й обмірковувати, у тому числі і мовні явища. Проте, якщо вищий навчальний заклад нефілологічного профілю, то усі зусилля викладача і студентів найчастіше бувають марними. Відомо, що з одного боку, зростає потреба суспільства у якісному володінні іноземними мовами спеціалістів різних галузей, а з іншого – недосконалі умови навчання (обмежена кількість аудиторних годин, а часто і їх скорочення, проблеми з організацією самостійної роботи студентів, в тому числі через недостатню увагу до даної проблеми з боку методичної науки).

Викладачу необхідно в умовах ВНЗ немовного профілю особливо наполегливо шукати шляхи стиснення матеріалу при його проходженні, знаходити засоби відбору необхідного і достатнього лексичного і граматичного мінімуму, намагатися активізувати діяльність усіх студентів. Ми наголошуємо на більш ретельному підході до відбору навчального матеріалу і методів викладання з урахуванням вікових особливостей студентів, тобто тих вимог, які вони, будучи дорослими людьми, об'єктивно пред'являють до навчального процесу. Перш за все викладачу для засвоєння матеріалу необхідно створити сприятливі умови, до яких входять: відносно висока значимість цільових установок та помірні труднощі в процесі засвоєння. Формування студентських груп без урахування рівня знань студентів призводить до того, що багато з них відчують дискомфорт та психологічний стрес, тому матеріал, яким користується викладач, має бути гнучким і охоплювати різний діапазон рівнів. Іноді доцільно використовувати сильних студентів у ролі консультантів, які при правильній організації заняття допомагають слабшим студентам і мотивують їх до наполегливішого вивчення мови. Також викладач повинен переконати студентів у необхідності вивчення іноземної мови для їх успішної діяльності в майбутньому.

Професійна компетенція викладача в контексті сучасної парадигми вищої освіти повинна включати організаційно-управлінську, аналітичну і комунікативну компетенції.

Завдання викладача ВНЗ полягає в тому, щоб навчити студентів загальним прийомам використання іноземної мови в роботі за фахом за такими напрямками як:

- ✓ джерела інформації для роботи за фахом;
- ✓ засіб комунікації з іноземними партнерами;
- ✓ інструмент перекладацької роботи у фаховій сфері;
- ✓ основи подальшого саморозвитку, а також освіти закордоном.

Викладач несе відповідальність за навчальний процес, оскільки він стимулює діяльність студентів. Для цього він повинен знати їх проблеми та інтереси. При особистісно-орієнтованому підході студент має право висловити своє ставлення до заданої проблеми. Навчання треба будувати на суб'єктивно-об'єктивних відносинах, на невід'ємному праві студента отримати консультацію, пораду, рекомендацію, індивідуальну допомогу викладача, де враховуються здібності кожного студента групи.

Розвиток пізнавальної самостійності студентів служить найважливішою умовою активності і підготовки до неперервного підвищення кваліфікації після закінчення вищого навчального закладу.

При управлінні навчальним процесом викладач повинен включати студентів в процес цілепокладання в роботі, і це повинно стати правилом, тому що студенту необхідно чітко уявляти перспективи не тільки кінцевого результату вивчення іноземної мови у ВНЗ, а й на кожному окремому етапі в процесі навчання визначати результати своєї діяльності. Тобто, беручи до уваги добровільний характер роботи дорослого учня під час навчання, конкретність, невідкладність завдань, які він ставить перед собою, викладачу необхідно постійно знайомити студентів з навчальним матеріалом заздалегідь, даючи час на повторення раніше вивчених явищ.

Досвід викладання у ВНЗ немовного профілю показує, що теоретичний матеріал по граматиці має бути викладений стисло і компактно. Для цього повинні використовуватися граматичні таблиці і схеми. Зміст текстів і вправ має бути цікавими для дорослого, крім граматичного навантаження він повинен мати інформаційний характер, а методи викладання з одного боку повинні відповідати схильності дорослого до сприйняття матеріалу усвідомлено, аналізуючи асимілювати його на практиці, а з іншого – спонукати до активної участі в навчальному процесі.

Необхідно приділяти достатньо уваги підвищенню мотивації до навчання у студентів, для чого на постійній основі не тільки ставити задачі, а й пояснювати, наскільки реальна, наприклад, можливість ведення елементарної розмови на теми за фахом і читання текстів, інструкцій, статей за їх основною спеціальністю в результаті вивчення іноземної мови у ВНЗ даного профілю.

Процес формування мовної компетенції і компетентності в студентів, вивчаючих іноземну мову у ВНЗ нефілологічного профілю – це процес довгої і копіткої праці. Основу комунікативної компетенції складають комунікативні вміння, які сформовані на базі мовних знань та навичок:

1. уміння читати автентичні тексти (навчальне, ознайомлююче, оглядове читання);
2. уміння здійснювати монологічне висловлення і діалогічне спілкування з метою вираження власної думки;
3. уміння вести листування особистого і ділового характеру;
4. уміння сприймати на слух автентичні тексти.

Міцність оволодіння мовним матеріалом досягається при комплексному вивченні всіх видів мовленнєвої діяльності.

Беручи до уваги, що дорослі критично розбираються у навчальних посібниках, підбір матеріалів для навчання студентів повинен базуватися на наданні переваги тим джерелам, які дають їм можливість не тільки просунути у вивченні самої іноземної мови, а й дізнатися щось важливе і нове для їх майбутньої спеціальності. Щодо методів, то вони повинні бути настільки ефективними, щоб здійснювати вивчення основ іноземної мови з мінімальними часовими затратами і помірними зусиллями, оскільки студенти, як правило, вирішують приділяти більше уваги і зусиль основним предметам, на прями пов'язаним з їх майбутньою спеціальністю.

Мовні компетенції більшість методистів і викладачів радять розвивати, використовуючи “мову для спеціальних цілей”, вибираючи вже на початковому етапі

матеріал з урахуванням тематики майбутньої діяльності студентів. Матеріал, який не відображає професійного інтересу дорослої людини сприймається байдуже і не сприяє вивченню іноземної мови.

Особистісно-орієнтований підхід базується також на урахуванні індивідуальних особливостей студентів, які розглядаються, як особистості, що мають свої характерні риси, схильності й інтереси. Для кожного студента притаманний той чи інший спосіб здійснення діяльності з оволодіння іноземною мовою [6, с. 79].

Викладачу необхідно також через навчання предмету слідкувати за розвитком навчальних вмінь, які відповідають характерним для тієї чи іншої особистості навчальним стратегіям.

Основними навчальними стратегіями є:

- ✓ стратегії, які базуються на механізмах людської пам'яті;
- ✓ когнітивні стратегії;
- ✓ компенсаторні стратегії.

Для реалізації особистісно-орієнтованого підходу в навчанні необхідно застосовувати відповідні методи і технології. Такими технологіями є проблемне, модульне навчання, метод проектів, інтерактивні методи (наприклад, метод "кластера"), а також елементи інтенсивного методу.

Сьогодні під проблемним навчання розуміють таку організацію навчальних занять, яка передбачає створення під керівництвом викладача проблемних ситуацій і активну самостійну діяльність студентів з їх вирішення. Проблемність у навчанні сприяє розвитку їх логічного, критичного і творчого мислення, пошуку нових нестандартних рішень. Також не можна залишити без уваги проблемні технології. Необхідно особливо виділити таку організацію заняття з використанням проблемної технології, коли:

1. спостерігається колективна діяльність студентів з їх широкою участю в організації і проведенні заняття;

2. студентам точно відомо, яку навчальну або проблемну задачу вони повинні вирішити, і яких результатів досягти.

Для реалізації особистісно-орієнтованого підходу великі можливості закладені у технології модульного навчання. Його сутність полягає в тому, що зміст навчання структурується в автономні організаційно-методичні блоки – модулі, зміст і об'єм яких можуть варіюватися в залежності від дидактичних цілей, профільної і рівневої диференціації студентів та їх бажання по вибору індивідуальної траєкторії руху по навчальному курсу. Студента за допомогою модульного навчання залучено до активного, самостійного процесу отримання знань, у якому викладач виконує супровідну роль, допомагаючи засвоїти матеріал і корелювати самооцінку студента.

Щодо методу проектів, то це метод в основі якого лежить розвиток пізнавальних, творчих навичок студентів, умінь самостійно конструювати свої знання, орієнтуватися в інформаційному просторі, критично мислити, і який завершується цілком реальним, відчутним практичним результатом, оформленим тим або іншим чином [3, с. 84]. Робота над проектами у ВНЗ немовного профілю сприяє підвищенню значимості мови, яка вивчається, як засобу спілкування; розвитку вміння працювати в колективі, підвищенню мотивації студентів і розвитку комунікативних умінь.

Елементи інтенсивного методу іноді використовуються для організації рольових ігор. Рольова гра – це простий і природний спосіб пізнання людиною навколишньої дійсності, найбільш доступний шлях до оволодіння знаннями, уміннями, навичками. З точки зору суб'єктів навчання, рольова гра є ігровою діяльністю, мотив якої полягає у її змісті, а метою є сама діяльність, тоді як з позиції викладача рольова гра є формою організації і проведення навчального процесу, а її метою – формування і розвиток мовленнєвих навичок і вмінь.

Кластер – педагогічний метод, який розвиває варіантність мислення, здатність встановлювати всебічні зв'язки і відносини теми, яка вивчається.

Виходячи із вище зазначеного, основною ідеєю інтерактивних методів викладання є розвиток критичного мислення як конструктивної, інтелектуальної діяльності студента, яка сприяє його індивідуалізації, розкриттю та удосконаленню професійних якостей. Застосування цих методів і технологій у навчальному процесі повинно дозволити набутти знання і навички з метою їх подальшого використання на практиці.

Висновки:

Таким чином, урахування вікових та індивідуальних особливостей студентів немовних ВНЗ є основою особистісно-орієнтованого підходу до вивчення іноземної мови у вищих навчальних закладах немовного профілю. Даний підхід дозволяє оптимізувати процес навчання, який стає, у свою чергу, інноваційним, якщо його спрямовано, головним чином, на розвиток особистісного потенціалу студента.

Інновації в освіті, зокрема особистісно-орієнтований підхід, призначено для розв'язання проблемних ситуацій з метою забезпечення активізації навчального процесу, організації сприятливих умов засвоєння матеріалу і в цілому підвищення якості вищої освіти в Україні. Проте, втілюючи інноваційні методи і технології під час вивчення іноземної мови необхідно пам'ятати про ефективність нововведень, які реалізуються у навчальному процесі, оскільки інновації потребують критичного підходу, всебічного аналізу. Оцінка якості неможлива без регулярного дослідження ситуації. У зв'язку з цим гостро встає питання про проведення моніторингових досліджень, які дозволять своєчасно виявити труднощі в плануванні, організації, змісті, ході навчального процесу, і після аналізу ситуації допоможуть прийняти відповідне рішення щодо його оптимізації.

Л і т е р а т у р а :

1. Гальскова Н. Д. Современная методика обучения иностранному языку: пособие для учителя / Н. Д. Гальскова. – М. : АРКТИ-Глосса, 2000. – 165 с.
2. Колесникова И. Л. Англо-русский терминологический справочник по методике преподавания иностранных языков : справочное пособие / И. Л. Колесникова. – М. : Дрофа, 2008. – 431 с.
3. Полат Е. С. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования : учебное пособие / Е. С. Полат, М. Ю. Бухаркина, М. В. Моисеева, А. Е. Петров ; под ред. Е. С. Полат. – М. : Издательский центр "Академия", 2000. – 272 с.
4. Рощина Е. В. Функции иностранного языка как учебного предмета в системе обучения в университете / Е. В. Рощина // Иностранные языки на специальных факультетах : межвуз. сб. – Л. : Изд-во Ленингр. ун-та, 1978. – С. 4.
5. Neijs Karel Literacy primes, construction, evaluation and use, UNESCO, 1961. – P. 17.
6. Oxford R. L. Teaching and Researching: Language Learning Strategies. – Person Longman, 2011. – 360 p.

Кузнецова О. О. Личностно-ориентированный подход в процессе обучения иностранному языку в ВУЗе нефилологического профиля.

В статье рассматривается методика использования личностно-ориентированного подхода в процессе изучения иностранного языка в ВУЗе нефилологического профиля и внедрение активных методов обучения.

Ключевые слова: инновации в образовании, личностно-ориентированный подход, методы и формы, компетенция, стратегия.

Kuznetsova O. O. Student-centered approach in the process of teaching a foreign language in a non-linguistic educational establishment.

The article deals with the student-centered approach and introduction of active methods in the process of teaching a foreign language in a non-linguistic educational establishment.

Keywords: innovations in education, student-centered approach, methods and forms, competence, strategy.

Куранова С. І.

Національний університет “Києво-Могилянська академія”

ЕТНОЛІНГВІСТИЧНІ ПРОЕКЦІЇ ВИЯВІВ МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ В ПУБЛІЧНОМУ ДИСКУРСІ (НА МАТЕРІАЛІ УКРАЇНСЬКОЇ ТА АНГІЙСЬКОЇ МОВ)

У статті вперше досліджуються на прагмалінгвістичному рівні англійськомовні та україномовні дискурси відповідних публічних особистостей. Для дослідження етноспецифічних особливостей мовленнєвої діяльності мовних особистостей, а саме Н. Хомського та О. Забужко, застосовуються параметри постулатів міжособистісної риторики та смислові категорії оцінки тексту.

Ключові слова: мовна особистість, дискурс, публічне мовлення, прагматика, міжособистісна риторика, смислові категорії тексту.

Лінгвістичний опис мовленнєвої діяльності мовної особистості, від загальнолюдських характеристик до етноспецифічних у рамках дискурсів окремих мов, і, нарешті, індивідуальних, формують один з найменше досліджених напрямків контрастивно-типологічного дискурс-аналізу. Новизна статті полягає в тому, що до цих пір ще не проводилося детальних наукових розвідок у контрастивно-типологічному співставленні мовних особистостей у публічних дискурсах різних мов. Розв'язання проблеми лінгвістичного опису мовної особистості в американському та англійському публічних дискурсах є актуальним для функціонально орієнтованої контрастивної типології. Робочою гіпотезою статті є існування взаємозалежностей між постулатами міжособистісної риторики та смисловими категоріями тексту, які можуть характеризувати мовленнєву діяльність мовної особистості в американському та англійському публічному дискурсі.

Матеріалом для аналізу стали статті Ноама Хомського (Issues that Obama and Romney Avoid / Noam Chomsky // Truthout, 10.10.2012. – Режим доступу : <http://www.chomsky.info/articles/20121005.htm>) та Оксани Забужко (Дзеркальна хвороба / Забужко Оксана // Кореспондент, 7.02.2013. – Режим доступу : <http://blogs.korrespondent.net/celebrities/print/zabuzhko/a97972>).

Важливим для становлення дискурс-аналізу були “логіка мовленнєвого спілкування” Г. П. Грайса та “риторична прагматика” Дж. Ліча [1; 4]. Вони створили